

# ELS ARBRES DEL TERME DE TAVERTET

Farem un cop d'ull sobre els arbres del terme de Tavertet, tot i que en alguns casos tals incontrolades en temps recents hagin pogut alterar el conjunt arbori. Començarem pels verals de Sant Bartomeu Sesgorgues i Sant Miquel de Sorerols, a ponent del terme. El que més hi abunda són les alzines, amb alguns roures esporàdics. S'hi troben, a més, algunes clapes de pins, com és la pinada de pi roig de Sobiranes, no lluny de Sant Miquel, al serrat de Can Tafura que queda a sud i sud-est de la casa de les Conques i a la baga de Mierons; aquests, però, són plantats. També hi ha els *trèmols*, de la família dels pollancre i de fulles bellugadisses, com els de la tremoleda del Vilar Sesgorgues, i el *pollancre* pròpiament dit, present en el sot dels Pollancre, al camí de la Serra a Baumadestral. Els trèmols els podem tornar a trobar als entorns del Villaret de Dalt, vora el torrent del Villaret i no seria estrany

Roure a l'hivern, al camí de l'Avenc.

Foto: Anna Borbonet



veure'ls escampats al llarg d'aquesta contrada. A la baga de l'esquerra de la riera de la Corbera també hi viuen, per això es coneix com la baga dels Trèmols, on, a més, hi ha la font del Trèbol. És en aquesta zona i pel cantó de llevant que comença a estendre's la pinada.

Noranta o cent anys enrere a Tavertet solament hi havia algun pi solitari a la muntanya de la Serra i a la de l'Avenc, al puig del Pi del Sunyer de Dalt i pocs més. Durant aquesta passada centúria, però, el *pi* va prosperar de

manera increïble: la muntanya de l'Avenc cap a la Rocallarga n'està poblada, i també alguns verals de Monteis i Novelliques. La pinada, bàsicament de pi roig, destaca, a més, en part a la baga de la Perereda on va créixer fa uns 60 anys, als entorns del puig del Pi, a la muntanya del Pontí i també a la baga de la Serra, a part dels que trobaríem escampats en diferents llocs.

El *castanyer*, arbre introduït i escàs a Tavertet i que no es fa en terreny calcari, el trobarem esporàdicament al bosc de Sobiranes; també n'hi ha algun de corpulent prop de la roca del Migdia del cingle de Santa Cília i uns quants, ben ufanosos, a tocar les restes de l'ermita d'aquest nom. El castanyer apareix també en indrets puntuals, com alguns que han arrelat a tocar la riera de Balà, a l'indret de sota el morro de l'Abella, i el clap que hi ha al peu del cingle Moltorer, gairebé a tocar un rierol on en resta un d'esbrancat, molt gros, amb quatre metres de perímetre, conegut com el Castanyer Bord, que va donar nom a tot aquell entorn ja al terme de Vilanova de Sau.

En els boscos solells com els de la zona del Castell i sobretot als dels verals del Noguer, la Corbera, el Crous, la Perereda, les Baumes, el Sunyer de Baix i bona part del Sunyer de Dalt, masies totes situades més o menys al centre del terme, hi abunda l'*alzina*, tot i que en aquesta zona i en alguns llocs hi torna a prosperar força el roure. Recordem que les alzines s'han recuperat molt a tot el terme ja que antigament s'aprofitaven per al carboneig. Escampades, podem trobar alguns exemplars destacats d'aquest arbre, com l'Alzina Grossa de les Marrades, al baixant del Raig, a l'inici del camí de Sota-roca, les alzines de la Serra i la del Llobet i les grans alzines de sobre la casa de Novelles.

A tramuntana del terme de Tavertet, en principi a les bandes soleselles, hi ha força *roure* i a les obagues predomina el faig. Als verals de Novelles, Novelliques, Monteis, la

Cau i l'Avenc hi ha una mica de tot. Tavertet era país de roures i aquesta zona és lloc de roure martinenc, però les rouredes foren en part tallades en benefici del pi. Ara queden roures esparsos i petits grups que no arriben a formar bosc. Havia existit la roureda del Pontí, a ponent de les feixes de la Torre i del Pontí, que es va tallar, però ara hi han tornat a rebrotar alguns roures, com ha passat en altres indrets. El roure és present en diversos llocs, barrejat sovint amb alzinar o pineda: a la baga de Novelles, a la muntanya de la Cau, al serrat de Sant Corneli, a la costa de Novelliques, també al vessant nord de la Serra i l'Aubert amb més roures que alzines, a la solana de l'Avenc i cap el sot del Gorgàs, al torrent del mateix nom, on es troben alguns claps de roure acompanyats amb d'altres de faig i pi. Segurament en altres èpoques s'estenia molt, ja que recordem alguns exemplars centenaris carregats de bonys, però en quedaren pocs perquè s'utilitzaren per cremar a la llar de foc de les cases a l'hivern. Un d'aquests vells exemplars ha sobreviscut: el roure de l'Amorriador, vora el camí de Monteis, i on a l'estiu les ovelles anaven a amorriar-se sota la seva brancada. D'altra banda, als verals de les masies de Surroca i el Campàs, a sota el cingle, hi ha boscos semblants a aquests darrers, si bé al Campàs hi ha un petit clap de pi pinyer.

El faig a Tavertet se situa a nord del terme, a les clotades frescals i als vessants obacs, i forma part de la vegetació característica del Collsacabra. Les obagues del Perer i de Rajols, orientades a nord-est, mostren la ufana del mantell de fageda que les cobreix. Entremig hi descobriríem també la presència de roures i alguns bedolls. No cal dir que



a les canalades cap a la font de la Vena hi abunden els faigs. Alguns exemplars de faig són rellevants per la seva alçada, com els que han crescut a la carena de la muntanya del Perer, i també el conegut faig de Cortils, vora la balma d'aquest nom, no lluny de la Rocallarga

A la baga de Balà, que ressegueix el famós i màgic sot de Balà, i en verals de muntanya i en indrets fesquívols, com el torrent del Villaret, són habituals altres arbres com

*Un bedoll o beç a la muntanya del Perer, a la vora del pla del Beç.  
Foto: Anna Borbonet*

## FORN DE PA

*Josep Ma. Soler*

C. Major, 89  
Santa Maria de Corcó- l'Esquirol  
Tel. 93 856 80 79

## Hostal Collsacabra

BAR-RESTAURANT • HABITACIONS

Passeig de les gorgues, 6 Tel. 93 856 81 53  
08511 SANTA MARIA DE CORCÓ - L'ESQUIROL



L'alzina del Llobet, masia situada a ponent del terme, des d'on es veu Sant Pere de Casserres a l'altre costat del Ter.  
Foto: Anna Borbonet

aurons, blades i moixeres, que posen una nota de color a la tardor. Esmentem també el teix, molt escàs a Tavertet, que donà nom a la canal del Teix situada entre els cingles de l'Avenc i els del Pla Boixer, i on hi arrelen alguns exemplars de teix.

No cal dir que a les torrenteres hi podem trobar, entre la vegetació de ribera, arbres ben coneguts com l'avellaner, molt habitual i que ens el recorda el torrent de l'Avellanosa. El trobem sobretot a la riera de Balà i al torrent de Baumadestral i, amb molta abundància, als torrents de l'entorn de Novelles i del sot del Gorgàs on també es

troba el *tell* (o til·ler), que creix a Baumadestral on fins i tot hi ha el gorg del Tell, i també al torrent del Molí Vell. El *vern* és un arbre que acompanya les ribes de torrents i rieres però que és rar a Tavertet; és present gairebé només al torrent de Baumadestral. En ambients humits són freqüents els diversos *saules*: la *verga* (o sarga), la *vimenera* de la qual en feien cistells, i el *gatsaule*, que creix vora el torrent del Gorgàs, arbre propi dels

Pirineus i dels Prepirineus.

Recordem encara el *freixe*, esponerós arbre que es fa a les parts altes i a les vores dels camps; el *beç* (o bedoll), arrelat en un espai de la muntanya del Perer on es troba el pla del Beç i en un altre indret entre el collet de les Graus i el de la Finestrica. Les grans *nogueres* solien estar al costat de les masies; algunes ja velles es van tallar per a fusta. Encara les podem veure, però, a la Quereda, al Llobet, al Crous i al Noguer.

Jordi Sanglas i Puigferrer

**Restaurant**  
**COLL DE CONDREU**

Ctra. Vic-Olot  
Tel i Fax 972 44 43 19  
17166 SUSQUEDA (Girona)

**automecànica**  
**ferrer**  
taller de reparacions

tel. 93 856 81 04 carrer sant martí, 21  
mòbil 689 520 597 08511 l'esquirol  
jfferrer@cecauto.com Sta. ma. de corcó

**LA RIBA**  
hotel \*\*\*  
Restaurant  
Vall de Sau

T. 93 884 70 23 - 93 884 70 15 · F 93 884 70 27  
www.hotellariba.com - info@hotellariba.com  
08519 Vilanova de Sau · Barcelona



ARTICLES I PRODUCTES DE NETEJA  
DROGUERIA  
VENDA AL MAJOR

**Josep Verdaguer Farrés**

Ctra. de Sant Bartomeu, 52 - Tel. 93 886 08 23 - 08503 GURB